

ELŐTERJESZTÉS

Szerencs Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
2026. június 25-i munkaterv szerinti ülésére

- Az előterjesztés címe:** Döntés a Világörökségi kapuzat hasznosításáról
- Előterjesztő:** Kiss Attila polgármester
- Előterjesztés tárgya:** Döntés a Világörökségi kapuzat üzemeltetőjének kijelöléséről és hasznosításáról
- Tartalom:**
1. előterjesztés
 2. határozati javaslat
- Tárgyalás módja:** nyilvános
- Véleményezésre megkapta:** nem történt egyeztetés
- Egyeztetve belső szervezeti egységekkel:** nem történt egyeztetés
- Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:** dr. Béni Gyula jegyző

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Béni Gyula', written over a dotted line.

Szám: HHI/1213/2026.

Tárgy: Döntés a Világörökségi kapuzat
hasznosításáról

Szerencs Város Képviselő-testülete
Helyben

Tisztelt Képviselő-testület!

A Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj 2002 óta a világörökség része. Ennek keretében Szerencs város kiemelt felelőssége, hogy a területhez tartozó épített örökségi elemeket megőrizze, állapotukat fenntartsa, illetve szükség esetén felújítsa.

Az Összefogással Tokaj Világörökségéért Projekt keretében 2007-ben épült meg a Hegyalja kapuja Információs Pont és Kávézó, közismert nevén a Világörökségi kapuzat. Az épületegyüttes a 37-es főút mentén, az 58/3 és 61/32 helyrajzi számú önkormányzati tulajdonú ingatlanokon helyezkedik el.

A létesítmény terveit Salamin Ferenc építész készítette, aki az épületegyüttest Tokaj-Hegyalja tradicionális kapuépítészeti motívumaira alapozva tervezte meg. Az egymással szemben álló, egyenként öt szintes, 18 méter magas, terméskő burkolatú tornyok tetején elhelyezett, mintegy 12 méter magas, sugaras kialakítású ácsolt faszerkezetek a nyitott kaput szimbolizálják, ezzel jelképezve a Tokaj-hegyaljai borvidékre történő belépést.

A műszaki leírás szerint a kapuzat kialakítása a történelmi tokaj-hegyaljai kapuépítmények hagyományait idézi meg: a vaskos terméskő oszlopokra épített könnyed faszerkezetek egyszerre szolgálnak jelképként és turisztikai látványelemmel. A felépítmények kilátóként is funkcionálnak.

A tornyok az elmúlt évek során jelentős időjárási és szerkezeti terhelésnek voltak kitéve. A 2022. január 30-án bekövetkezett viharkár során a katasztrófavédelem által mért mintegy 96 km/h sebességű széllekeések következtében az északi torony felső faszerkezete jelentős mértékben megbomlott, közel egy méteres kilengést okozva.

A helyreállítás és felújítás finanszírozására a Magyar Turisztikai Ügynökség igazgatósága a Kisfaludy 2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. útján 90.000.000 Ft összegű egyedi támogatást biztosított Szerencs Város Önkormányzata részére. A kivitelezési munkák során kiemelt szempont volt az eredeti építészeti koncepció és látványvilág megőrzése, ugyanakkor a korszerű műszaki és biztonsági követelmények teljes körű érvényesítése.

Az északi torony faszerkezete maradéktalanul visszaépítésre került, a kiegészítő munkák – parkoló építés, látványelemek telepítés, antennák leszerelése és áthelyezése – elvégzésre kerültek.

A déli torony faszerkezetének részletes vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a meglévő fa szerkezetű felépítmény statikai állékonysága nem megfelelő, számíttással nem igazolható. A felső faszerkezet és tartó váz szerkezet acél csavar rögzítései nagy mértékben átrozsdásodtak és alkalmatlanok a szerkezet összetartására, merevítésére, továbbá a fedő és tartó faszerkezetekben nagymértékű korhadás keletkezett, a terhelés viselésre aktív szükséges keresztmetszet nagy mértékben lecsökkent. Így megállapítást nyert, hogy szükséges a déli torony teljes faszerkezetének cseréje is.

Ezen előre nem látható munkákra további 45.120.640,- Ft kiegészítő támogatást kértünk és kaptunk a Támogatótól, ennek fényében a vállalkozási szerződés módosítására is sor került 2026. március 23. napján.

Az építési munkák teljeskörűen – a déli torony faszerkezetének cseréjét érintően is – befejeződtek, a Világörökségi kapuzat műszaki szempontból elkészült. A projekt keretében megvalósult a tornyok szerkezeti helyreállítása, a faszerkezetek felújítása és újjáépítése, az elektromos és villámvédelmi rendszerek korszerűsítése, továbbá a kapcsolódó környezetrendezési munkák elvégzése is.

A betervezett bútorok, berendezések és turisztikai installációs elemek elhelyezése megtörtént. A műszaki átadás-átvételi eljárás június 15. napján sikeresen lezárult.

A beruházás eredményeként a Világörökségi kapuzat ismét teljes értékű városképi és turisztikai funkciót tölthet be, méltó módon reprezentálva a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi értékeit és Szerencs városának szerepét a térség kapujaként. Szerencs városa kiemelt szerepet tölt be a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék világörökségi területének kapujaként. Ezt a szerepet szimbolizálja az úgynevezett Világörökségi kapuzat, amely nem csupán építészeti látványosság, hanem a világörökségi térség egyik fontos fogadó- és tájékoztató pontjává is válhat.

Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, dönteni szükséges a komplexum hasznosításáról. Véleményem szerint szóba jöhet a Szerencsi Városüzemeltető Nonprofit Kft., a Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Zempléni Múzeum, mint működtető. A Zempléni Múzeum igazgatója az általa vezetett intézmény keretein belül vállalná a létesítmény tartalommal történő feltöltését és működtetését. Szerencs Város Önkormányzata 19/2012. (VIII. 30.) rendelete az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól 6. sz. melléklete értelmében a létesítmény üzemeltetője és karbantartója a Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár.

Indokolás és szakmai szempontok

A kapuzat két tornyának a Zempléni Múzeum használatba adása számos szakmai, turisztikai és városfejlesztési előnnyel járna, miközben az üzemeltetés nem igényelne jelentős többlet humánerőforrást.

A Zempléni Múzeum vállalja, hogy a kapuzat hasznosítását saját munkaidején belül látja el. A látogatók a toronyépületek megtekintésére a múzeumban válthatnának kedvezményes jegyet, amelynek megvásárlását követően egy múzeumi munkatárs kísérné át őket a helyszínre, és biztosítaná a toronyépületek látogatását. A kapuzat nyitvatartása így a múzeum mindenkori nyitvatartási idejéhez igazodna, ami egyszerre biztosítaná a látogatók kiszolgálását és a létesítmény biztonságos működtetését.

A múzeumi hasznosítás egyik legfontosabb előnye, hogy a kapuzat és a hozzá kapcsolódó turisztikai fogadóépület új kulturális funkciókat kaphatna. Terveink szerint a fogadóépület kisebb időszaki kiállítások, helytörténeti bemutatók és tematikus tárlatok helyszínévé válhatna, amelyek folyamatosan megújuló tartalommal várnák a látogatókat.

A két toronyépület belső tereiben (lépcsőház) szintén lehetőség nyílna kulturális tartalmak elhelyezésére. A lépcsősorok közötti pihenőszinteken olyan tablókiallítások kialakítását tervezzük, amelyek bemutatnák Tokaj-Hegyalja világörökségi értékeit, a térség borkultúráját, valamint Szerencs város történetét és szerepét a Hegyalja kapujaként. A látogatók így nem csupán a kilátás miatt keresnék fel a tornyokat, hanem valódi kulturális élményben is részesülnének.

A kapuzat jelenleg elsősorban látványelemként van jelen a városképben, ugyanakkor megfelelő szakmai működtetés mellett önálló turisztikai attrakcióná válhat. A múzeum jegyrendszerébe és marketingtevékenységébe integrálva a kapuzat bekapcsolható lenne a város kulturális kínálatába, növelve a látogatók számát és a városban eltöltött időt.

További fejlesztési lehetőséget jelent, hogy a toronyépületek különleges panorámája és egyedi építészeti környezete alkalmassá teszi a helyszínt kisebb létszámú esküvői és fotózási célú hasznosításra is.

A múzeumi hasznosítás pályázati szempontból is kedvező lehet, hiszen a kulturális örökségvédelmi, turisztikai és világörökségi fejlesztésekhez kapcsolódó támogatási lehetőségek könnyebben elérhetők egy szakmai intézményi háttérrel rendelkező kulturális helyszín számára.

Mindezek alapján szakmailag indokoltnak és a város hosszú távú kulturális, turisztikai és gazdasági érdekeivel összhangban állónak tartjuk a Hegyalja kapuja világörökségi kapuzat két tornyának és a kapcsolódó fogadóépületnek a Zempléni Múzeum szakmai működtetésébe történő átadását. Szükség van egy részletes szakmai koncepció kidolgozására, amely alapján berendezésre kerülnek majd a tornyok.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem, hogy az előterjesztést megtárgyalni és döntésüket meghozni szíveskedjenek!

Szerencs, 2026. június 16.

Kiss Attila
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Szerencs Város Önkormányzata Képviselő-testületének/2026. (...) határozata a Világörökségi kapuzat hasznosításáról

Szerencs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Világörökségi kapuzat hasznosításáról szóló előterjesztést, és az abban foglaltaknak megfelelően az épület szakmai hasznosításával megbízza a Zempléni Múzeumot.

Megbízza a Zempléni Múzeum igazgatóját a részletes szakmai koncepció kidolgozásával, a működtetéshez szükséges nyitvatartási rend kialakításával, hogy az épület 2026. július 1. napjától látogatható legyen.

Utasítja az igazgatót, hogy a feladat ellátáshoz szükséges szakmai anyagok elkészítését, a belső terek kialakítását, berendezését két lépcsőben valósítsa meg.

Első lépcső határideje: 2026. július 1.

Második lépcső határideje: 2026. szeptember 1.

Továbbá utasítja az igazgatót, hogy az épület üzemeltetésével megbízott Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár igazgatójával együttműködve gondoskodjanak a komplexummal kapcsolatos feladatok megosztásáról.

Határidő:

- Első lépcső határideje: 2026. július 1.
- Második lépcső határideje: 2026. szeptember 1.

Felelős: polgármester
Zempléni Múzeum igazgatója